

Ενταξιακές Πρακτικές: Υποστήριξη της Συμμετοχής των Παιδιών στις Καθημερινές Δραστηριότητες και Ρουτίνες

Έλενα Π. Σουκάκου

Επίτιμη Εταίρος Έρευνας Στη Σχολή Παιδαγωγικών
Επιστημών στο Πανεπιστήμιο Roehampton, Ηνωμένο
Βασίλειο.



*ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή Και Εκπαίδευση». ΠΤΔΕ-ΕΚΠΑ
4 Μαρτίου, 2025
Σύγχρονα θέματα ειδικής αγωγής*

Θα Εστιάσουμε σε:

01 Ενεργή συμμετοχή των παιδιών
στις δραστηριότητες και ρουτίνες

02 Υποστηρικτικές ενταξιακές
Πρακτικές

03 Ζητήματα εφαρμογής

Ένταξη: Ένα παράδειγμα

- https://www.youtube.com/watch?v=wBz6glO5x5Q&ab_channel=RubysRainbow

-
- Ελεύθερο παιχνίδι και δραστηριότητες
 - Οργανωμένα Παιχνίδια/ Παιγνιώδεις δομημένες δραστηριότητες

Λοίζου, 2023

Soukakou, 2016, DEC Recommended Practices 2014



Copyright © 2020 by Elena P. Soukakou. All rights reserved.

Υποστήριξη της Ενεργούς Συμμετοχής Των Παιδιών Στο Παιχνίδι και Δραστηριότητες

- Οι χώροι των τάξεων και τα εκπαιδευτικά υλικά δημιουργούν ευκαιρίες για την εμπλοκή των παιδιών
- Οι ενήλικες προγραμματίζουν, ξεκινούν, και διευκολύνουν το ελεύθερο παιχνίδι και δραστηριότητες
- Χρησιμοποιούν στρατηγικές για την υποστήριξη της ενεργούς εμπλοκής των παιδιών στο παιχνίδι και δραστηριότητες

Soukakou, 2016, DEC Recommended Practices 2014





ΠΟΛΛΑ ΠΑΙΔΙΑ ΩΣΤΟΣΟ
ΔΥΣΚΟΛΕΥΟΝΤΑΙ....”

1. Να διαλέξουν το παιχνίδι/δραστηριότητες
2. Να οργανώσουν το παιχνίδι τους (π.χ πώς παίζω με το παιχνίδι/υλικά, τί κανω πρώτα/μετά κλπ)
3. Να παίξουν & να αλληλεπιδράσουν με άλλα παιδιά
4. Να χρησιμοποιήσουν τη φαντασία τους
5. Να διατηρήσουν την εμπλοκή τους στην δραστηριότητα/παιχνίδι (π.χ να εξελίσουν το παιχνίδι τους)

Υποστήριξη της Ενεργούς Συμμετοχής Των Παιδιών Στο Παιχνίδι και Δραστηριότητες

- Χρησιμοποιούν στρατηγικές για την υποστήριξη της ενεργούς εμπλοκής των παιδιών στο παιχνίδι, τις δραστηριότητες, και τις ρουτίνες

(inclusive scaffolding strategies)

Soukakou, 2016, Λοίζου 2023, DEC Recommended Practices 2014



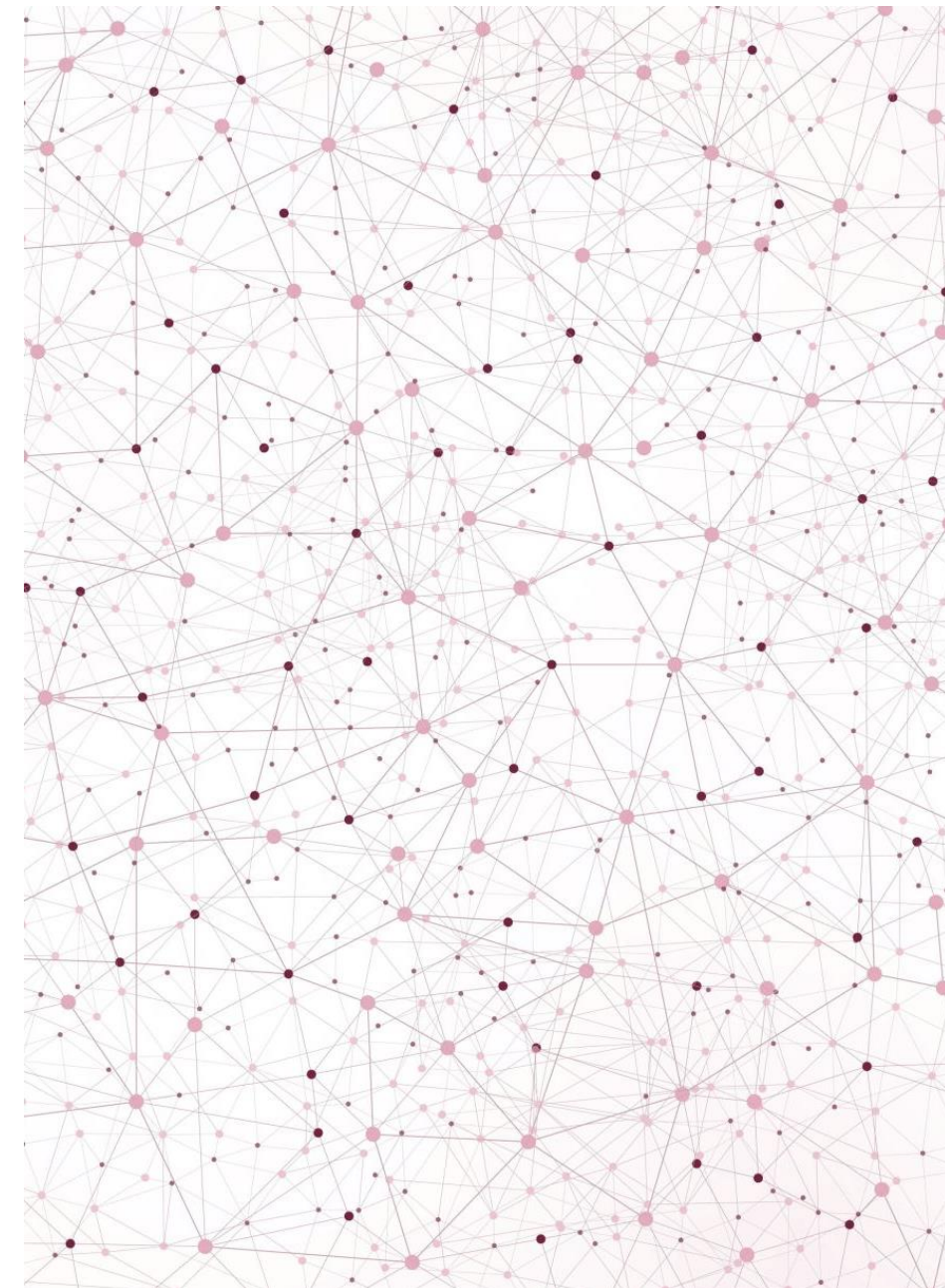
Ενεργή συμμετοχή των Παιδιών σε δραστηριότητες και στο Παιχνίδι

- Ενεργή παρακολούθηση της εμπλοκής των παιδιών στο παιχνίδι
- Θετική διάθεση (warm/positive affect) και συνεπής έκφραση διαθεσιμότητας
- Ενθάρρυνση και υποστήριξη της ενεργούς συμμετοχής των παιδιών χρησιμοποιώντας ειδικές τεχνικές (π.χ.modeling, prompting, visual supports).
- Οι ενήλικοι δημιουργούν ευκαιρίες για τα παιδιά ώστε να κάνουν επιλογές και βοηθούν τα παιδιά να καταλάβουν και να επικοινωνήσουν τις επιλογές τους.
- Οι ενήλικες συνεργάζονται για να υποστηρίξουν συνεχώς και να διευρύνουν την ενεργή συμμετοχή των παιδιών.



Ενσωματωμένες ενταξιακές πρακτικές

- Μοντελοποίηση (Modeling)
- Διάθεση χρόνου
(Wait time)
- Κοινωνικές Ιστορίες (Social Stories)
- Διαμεσολαβητική μάθηση
(Peer support strategies)
- Οπτικά βοηθήματα (Visual supports)
- Στρατηγικές υποστήριξης παιχνιδιού (Descriptive commenting, Questions, Prompting)
- Συγκεκριμένη Ανατροφοδότηση
(Explicit Feedback)



Συμπεριληπτικές Πρακτικές για την Ενεργή Συμμετοχή Στο Παιχνίδι και Δραστηριότητες

- Τι στρατηγικές χρησιμοποιούσε η Παιδαγωγός?
- Πως η συγκεκριμένη στρατηγική υποστηρίζει το παιδί με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες?
 - Τους συμμαθητές?
 - Τους Παιδαγωγούς?

Ας το
δούμε!



CONNECT

The Center to Mobilize Early Childhood Knowledge



<https://connectmodules.deced-sped.org/connect-modules/resources/videos/video-1-7/>

Σχεδιασμός για την χρήση ενταξιακών πρακτικών

Time	Activity	Details	Who	Embedded Individual Supports
8 – 8:30	Arrival & table toys	Red table: magnetic shape tiles		
		Blue table: puppets – communication boards to facilitate play with puppets	TA 2	Modeling for Hermione to use communication board
		Green table: puzzles		
		Purple table: Legos – picture Lego tower models	Teacher	Point to the picture Legos cards for Hermione to build
		Yellow table: Breakfast - communication boards	TA 1	Ron needs H/H help to open milk, modeling for reminders of how to use utensils
8:30 -9	Morning Meeting	Welcome Song – each child says hello to the child next to them. Experiment/observation: What happens to snow indoors? Review of planned center activities	Teacher will lead. TA1 preps for center.	TA 2 supports: Ron: sits close in proximity & gives thumbs up for expected behaviors Hermione: - sits next to the teacher - provided visuals as needed for initiation of hello to classmate

Τί πρακτικές
ενσωματώθηκαν σε αυτή τη
δραστηριότητα?
Τί είχε προηγηθεί?



Υλοποιώντας το πλάνο

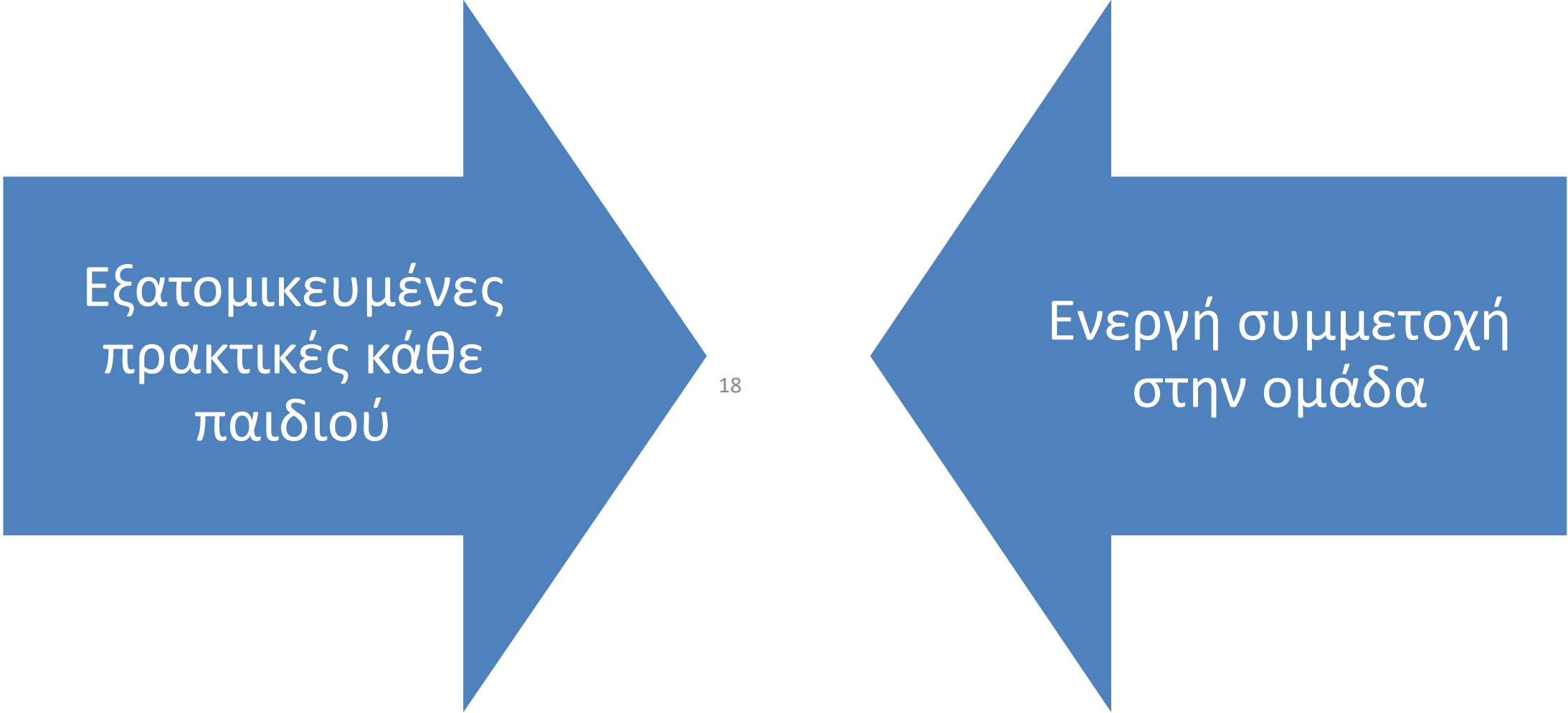
- Θετικές πεποιθήσεις
- Δεξιότητες παρατήρησης
- Υποστηρικτικές πρακτικές για τη διευκόλυνση ενεργούς συμμετοχής

Υποστηρικτικές πρακτικές για τη διευκόλυνση κοινωνικών αλληλεπιδράσεων

- Εξατομίκευση/Διαφοροποίηση
- Συνεργασία μεταξύ των ενηλίκων
- Διαρκής παρακολούθηση της ανταπόκρισης του/της μαθήτριας

What Evidence of
Quality Supports
Can Your Share
About Your Practice?

Γιατί Είναι Αυτές Οι Πρακτικές Συμπεριληπτικές?



Εξατομικευμένες
πρακτικές κάθε
παιδιού

18

Ενεργή συμμετοχή
στην ομάδα

Χαρακτηριστικά Ενταξιακών Πρακτικών Υψηλής Ποιότητας:

- ✓ Προώθηση της ενεργούς συμμετοχής σε δραστηριότητες, αλληλεπιδράσεις και μάθηση
- ✓ Ως στόχος οι εξατομικευμένες αναπτυξιακές ανάγκες του παιδιού (προσωπική, κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη) ή οι ειδικές δεξιότητες(κοινωνικές δεξιότητες στο παιχνίδι)
- ✓ Υποστήριξη της μετάβασης μεταξύ ρουτινών/ δραστηριοτήτων/θεραπείας
- ✓ Προώθηση του κινήτρου για μάθηση
- ✓ Υποστήριξη της γενίκευσης των καινούργιων δεξιοτήτων σε διάφορα πεδία
- ✓ Προώθηση του αισθήματος ότι κάποιος ανήκει κάπου και του ότι είναι μέλος της τάξης του/της και της σχολικής κοινότητας

Gulboy, E., Yucesoy-Ozkan, S., & Rakap, S. (2023)

Τί κάνει τις πρακτικές μας να είναι ενταξιακές?





CONNECT

The Center to Mobilize Early Childhood Knowledge





CONNECT

The Center to Mobilize Early Childhood Knowledge



Βιβλιογραφία

Barton, E. E., & Smith, B. J. (2015). Brief Summary: Fact Sheet of Research on Preschool Inclusion
http://www.pyramidplus.org/sites/default/files/Inclusion%20Fact%20Sheet%202014_0.pdf

Barton, Erin E.; Smith, Barbara J.. The Preschool Inclusion Toolbox: How to Build and Lead a High-Quality Program (p. 13). Brookes Publishing. Kindle Edition.

Gulboy, E., Yucesoy-Ozkan, S., & Rakap, S. (2023). Embedded instruction for young children with disabilities: A systematic review and meta-analysis of single-case experimental research studies. *Early Childhood Research Quarterly*, 63, 181-193.

National Professional Development Center on Inclusion (NPDCI) <http://npdci.fpg.unc.edu/scaffolding-strategies>

Odom, S. L., Buysse, V., & Soukakou, E. (2011). Inclusion for young children with disabilities: A quarter century of research perspectives. *Journal of Early Intervention*, 33(4), 344-356.

Research Synthesis Points on Early Childhood Inclusion

http://npdci.fpg.unc.edu/sites/npdci.fpg.unc.edu/files/resources/NPDCI-ResearchSynthesisPoints-10-2009_0.pdf

Research Synthesis Points on Practices That Support Inclusion

http://npdci.fpg.unc.edu/sites/npdci.fpg.unc.edu/files/resources/NPDCI-ResearchSynthesisPointsInclusivePractices-2011_0.pdf

<https://connectmodules.dec-sped.org/connect-modules/resources/videos/video-1-12/>

Βιβλιογραφία

- DEC/NAEYC. (2009). *Early childhood inclusion: A joint position statement of the Division for Early Childhood (DEC) and the National Association for the Education of Young Children (NAEYC)*. Retrieved from: https://www.naeyc.org/sites/default/files/globally-shared/downloads/PDFs/resources/position-statements/DEC_NAEYC_EC_updatedKS.pdf
- NPDCI. (2011). *Research synthesis points on quality inclusive practices* http://npdci.fpg.unc.edu/sites/npdci.fpg.unc.edu/files/resources/NPDCI-ResearchSynthesisPointsInclusivePractices-2011_0.pdf
- National Professional Development Center on Inclusion. (2011). Research synthesis points on practices that support inclusion. Chapel Hill: The University of North Carolina, FPG Child Development Institute, Author. Available at <http://npdci.fpg.unc.edu>